

WWF Дунавско –
Карпатска програма
България
Бул. "Цар Борис III" №19Б,
Ет. 4 и 5
Тел. (02) 950 50 40
Тел. (02) 950 50 41
Факс (02) 981 66 40
office@wwfdcp.bg
http://wwf.bg

До: Госпожа Теменужка Петкова,
Министър на енергетиката

Изх.№ 01135
25.04.2019 г.
Гр. София

До: Господин Нено Димов,
Министър на околната среда и водите

До: Господин Ивайло Алексиев,
Изпълнителен директор
на Агенцията за устойчиво енергийно развитие

До: Господин Мирослав Джупаров,
Изпълнителен директор
на Изпълнителна агенция по горите

Copy to: Leonardo Zannier,
Senior Policy Officer - Governance of the Energy Union
at European Commission, DG Energy

Copy to: Hans Bergman,
Climate Strategy, Governance and Emissions from Non-trading Sectors C.2,
Governance and Effort Sharing,
DG Climate Action CLIMA

Copy to: Jesus Maria Alquézar Sabadie,
Socio-Economic Analyst at European Commission –
DG Environment (Government / Public Sector)

Относно: Позиция на WWF България за задължителното изготвяне на екологична оценка и съгласуване със заинтересованите страни на проект на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК) на Република България до 2030 г.

Subject: Position of WWF Bulgaria on the compulsory preparation of strategic environmental assessment and stakeholder consultation process of Bulgarian National Energy and Climate Plan 2030 (NECP)

Уважаема г-жо Петкова,
Уважаеми г-н Димов,
Уважаеми г-н Алексиев,
Уважаеми г-н Джупаров,
Dear Mr. Zannier,
Dear Mr. Bergman,
Dear Mr. Sabadie,

WWF България отбелязва положителната промяна за предоставената възможност от страна на Министерство на енергетиката (МЕ) към заинтересованите страни за коментари и изготвяне на становища, касаещи проекта на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата до 2030 г. за Република България.

WWF Дунавско –
Карпатска програма
България
Бул. "Цар Борис III" №19Б,
Ет. 4 и 5
Тел. (02) 950 50 40
Тел. (02) 950 50 41
Факс (02) 981 66 40
office@wwfdcp.bg
http://wwf.bg

С настоящата позиция WWF България няма да се фокусира върху предложените цели и индикатори в различни области в ИНПЕК, което ще направим след тяхното по-подробно развиване. В тази връзка, **WWF България подкрепя внесените експертни становища на Екологично сдружение „За Земята“, Център за енергийна ефективност ЕнЕфект, Bankwatch и Центъра за изследване на демокрацията.**

В следващите точки изброяваме основните посоки, проблеми и препоръки на този етап, които сме отчели при прегледа на ИНПЕК:

1. Сектор Енергетика у нас се характеризира с дългогодишен проблем при изготвянето на стратегически документи, планове и законодателни предложения. Стратегическите цели в областта на свързаните теми Енергетика и Климат най-често нямат посочени автори и не се базират на доказуеми и обосновани анализи с конкретни методики, посочени стойности и параметри. В тях обикновено не се разглеждат различни сценарии, модели и допускания, така както се препоръчва от европейското и национално законодателство. Този проблем се наблюдава през годините и е релевантен също и към ИНПЕК. В конкретния случай, това е видимо още в резюмето на плана на стр. 6, 7 и 8 в т. ii. и т. iii., където не са отразени изискванията на чл.6 на [Директива 2001/42/ЕО](#), чл. 10 на [Регламент \(ЕС\) 2018/1999](#) и общите изисквания на [Орхуската конвенция](#) и [Регламента за прилагането ѝ](#), които обосновават процесите при изготвяне на стратегически документи.
2. На стр. 23, т. 1.3. от ИМПЕК се посочват процесът и редът за съгласуване с националните асоциации и всички заинтересовани страни. Липсва конкретиката по отношение на задължителната процедура за извършване на екологична оценка, а това е ключово при положение, **че ИНПЕК планира 44% увеличение на ползването на биомаса в дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в секторите Топлинна енергия и Енергия за охлаждане.** Според европейското и националното законодателство, за да може стратегическата оценка да е коректна и релевантна, информацията следва да е предварително изготвена и обоснована. А в процеса на съгласуване със заинтересованите страни – да бъде защитена и подкрепена.

Считаме, че проектът на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България до 2030 г. следва да подлежи на задължителна екологична оценка, поради следните причини:

- 2.1. Проектът на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България до 2030 г. се изготвя в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1999, като последният, на основание чл.288 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), има пряко приложение.
- 2.2. Съгласно чл.5, ал.4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за

Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези национални норми, които им противоречат.

- 2.3. Проектът на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България до 2030 г. е съставен от „планове и програми“ по смисъла на чл.2, б. а) на Директива 2001/42/ЕО.
- 2.4. Проектът на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България до 2030 г. с оглед съдържанието му, безспорно е свързан със секторите на Горското и Селското стопанство, Енергетиката и Транспорта, посочени в първата част на чл.3, параграф 2, б. а) на Директива 2001/42/ЕО.
- 2.5. Съгласно чл.3, параграф 2, б. в) от Регламент (ЕС) 2018/1999, проектът на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България до 2030 г. трябва да съдържа описание на планираните политики и мерките във връзка със съответните общи и конкретни европейски цели и принос, съгласно описанието на националните общи цели, конкретни цели и принос във връзка с измеренията на Енергийния съюз, установени в чл. 4 и Приложение I на Регламента за управлението на Енергийния съюз.
- 2.6. **Проектът на Плана не отговаря изцяло на изискванията на чл.3, параграф 2, б. в) от Регламент (ЕС) 2018/1999, поради липса на ясно разписани планирани политики и мерки във връзка със съответните общи цели. От съдържанието му се установява, че има мерки изпълнявани до настоящия момент (свързани с насърчаване използването на енергия от ВЕИ, подпомагане и реализиране на проекти за изграждане на малки децентрализирани системи за топлинна енергия и/или енергия за охлаждане, развитие на електроенергийната мрежова инфраструктура за пренос и разпределение, на интелигентните мрежи, на съоръженията за съхранение и на междусистемните връзки, увеличаване на горската площ, чрез залесяване на „незалесени площи“ и др.), които ще се осъществяват в бъдеще и ще бъдат стимулирани с приемането на ИНПЕК.**
- 2.7. Следователно проектът на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на България до 2030 г. определя рамката за даването на съгласие за бъдещо развитие на проекти посочени в т.1, г), т.3, а), б), з), и) и др. от Приложение II към Директива 2011/92/ЕС (отменила Директива 85/337/ЕИО).
- 2.8. **Във връзка с изложеното, считаме, че на първо място проектът на плана е следвало да се подложи на екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда от Министъра на околната среда и водите, като преди това Министерство на енергетиката е следвало да изисква допълване на информацията по отношение детайлността на плана. След изготвянето на доклада по Екологична оценка е следвало да се проведат консултации с обществеността и едва тогава проектът на плана заедно с резултатите от**

консултациите да се представят на ЕК, съгласно изискванията на чл.10 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

3. Също така, настоятелно призоваваме в предложения план да се въведат обвързващи критерии по отношение на устойчивостта на биомасата, използвана за електроенергия, отопление и охлаждане, за да се гарантира че:

- Не се използва биомаса, включително и остатъчна, от горски територии с висока консервационна стойност, които опазват биологичното разнообразие и поддържат екосистемните услуги;
- При стопанисването на горите са водещи принципите за устойчивост и отговорност;
- Международно прогласените човешки права се зачитат, включително традиционните права на ползване, както и правото на предварително информирано съгласие;
- Извършва се пълно отчитане на въглеродните емисии отделени от изгарянето на биомаса, за да може използването на биомаса да се приоритизира на базата на реалния потенциал за намаляване на емисиите от парникови газове, както и ефективното ѝ използване, а не да се търси просто зануляване, заради поглъщането на CO₂ от горите.

4. В ИНПЕК се изброяват 15 секции (подточки), в които липсва конкретната информация и не са разработени, а са посочени като „Не е приложимо“, което на практика значи, че България няма стратегическо развитие по дадената тема или информацията е спестена.

Разбирането и очакването на WWF България е, че липсващите теми и отговори, следва да се посочат като планирано решение и да се разработят в ясен процес и последващи дейности с конкретни мерки.

Още по-притеснително е, че в някои от точките са спестени факти, например субсидиите за фосилните горива (такива има и преки, и косвени). Друг проблем са определени твърдения в някои от точките на ИНПЕК, които не са релевантни към законодателството. А това е план, който трябва да отчита предстоящите действия постигане на цели и определени политики, подкрепени от България с договор и ангажменти от глобални спогодби, като Парижкото споразумение. Конкретно, оценките на запасите на въглища и заявката, че те ще се ползват още 60 годни е изцяло подвеждаща. Спестена е информация, че по-голямата част от ползваните в България въглища и технологиите, с които произвеждаме електричество, не отговарят на най-добрите екологични практики и норми или собствениците на съответните дружества отказват да ги внедрят, с оглед краткосрочното бъдеще, което имат тези технологии и непрекъснато покачващите се цени на емисиите и себестойността на електричеството от тези източници.

5. WWF не подкрепя поставените цели в различните направления в плана. България вместо да планира растеж, планира намаляване на ВЕИ дела в

WWF Дунавско –
Карпатска програма
България
Бул. "Цар Борис III" №19Б,
Ет. 4 и 5
Тел. (02) 950 50 40
Тел. (02) 950 50 41
Факс (02) 981 66 40
office@wwfdcp.bg
<http://wwf.bg>

енергийния микс за 2030 г. и прави заявка за ползване на въглища през следващите 60 години. Вероятно сме единствената държава членка с такава посока на развитие през следващото десетилетие.

Използваме възможността да припомним, че нашата страна има подписани и одобрени международни споразумения, които сме задължени да спазваме. Също така ЕС си е поставил ясна дългосрочна цел за справяне с климатичните промени и декарбонизацията на икономиката, повлияваща значително сектор Енергетика. В тази връзка, посочените цели за 2030 г. са далеч от амбициозни и със сигурност ще доведат до голямо изоставане на България. Също така ще забавят икономическия напредък в посока постигане на устойчивото икономическото развитие на страната и не по-малко важно, няма да ни осигурят покриване на европейските и глобалните цели, по които ние имаме поет ангажимент. Всичко това с цената на дестабилизация и още по-голяма задължнялост на сектор Енергетика, чиято цена в крайна сметка ще бъде платена от обществото. Това ще доведе до бързи, резки и болезнени решения за затваряне на над 50-70 годишни топлоелектрически и ядрени централи, свързани със социално напрежение.

6. България вече започна подготовката по изготвянето на Национална стратегия за декарбонизация до 2050 г., свързана с Европейската стратегия, публикувана в края на ноември 2018 г. Националната стратегия трябва да бъде представена на 01.01.2020 г. и финализирана по същия механизъм от Регламент (ЕС) 2018/1999, като ИНПЕК, през следващата година. **Въпросът който цялостно отсъства за българския ИНПЕК 2030 г. е как той ни доближава към крайните цели на ЕС за 2050 г. и случването на бъдещата стратегия за декарбонизация на практика у нас?**

Също така като държава, задължена да участва в постигането на целите за декарбонизация, със сигурност ще трябва да отговорим кога и как извеждаме от употреба въглищата и ядрената енергия, с какво ги замества, на каква цена и в какви срокове.

Повечето от предложенията в ИНПЕК до 2030 г., не отговарят на тези въпроси, а също няма да отговорят на нуждите и очакванията от страна на европейските ни партньори, което на практика значи и сериозен риск от забавяне на постигането на европейските, а от там и на глобалните цели в областта на климатичните промени.

WWF България е активна страна в областите Климат и Енергетика, като работи тясно с ресорните институции и местните власти вече почти 20 години. Усилията за изграждане на капацитет и сформирването на експертиза на всички нива през годините е един от акцентите на работа на организацията, което е общо усилие и резултат, както от страна на WWF България и природозащитните организации, така и от страна на всяка едно ведомство. Вярваме, че създаденото до момента трябва да бъде надграждано и развивано и то основно в посока увеличаване на експертизата и броя на въвлечените дирекции и персонално експерти в институциите. Целта е България и всички ние да отговорим на съвременните предизвикателства, каквито неизменно са климатичните

**WWF Дунавско –
Карпатска програма
България**
Бул. "Цар Борис III" №19Б,
Ет. 4 и 5
Тел. (02) 950 50 40
Тел. (02) 950 50 41
Факс (02) 981 66 40
office@wwfdcp.bg
http://wwf.bg

промени и да намерим най-добрите приложими решения за страната, чрез диалог и градивна критика.

Надяваме се отправените коментари да бъдат взети предвид, като сме на разположение да отговаряме на въпроси.

За допълнителна информация, може да се обръщате към посочените лица:

Георги Стефанов, Главен експерт „Климат и Енергия“, WWF България, е-мейл: gstefanov@wwfdcp.bg, tel: +359 889 517 976

For additional information, you can contact the following person:

Georgi Stefanov, Chief "Climate and Energy" Expert, WWF Bulgaria, e-mail: gstefanov@wwfdcp.bg, tel: +359 889 517 976

С уважение:

**25.04.2019 г.
Гр. София**

Веселина Кавръкова,
Изпълнителен директор, WWF България